

Av. Taner SAVAŞ

hukuk köşesi

SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca emekli olduktan sonra çalışmaya devam eden oda mensuplarından sosyal güvenlik destek primi kesintisi yapıyor.

Ancak Sosyal Güvenlik Kurumu özellikle 5510 sayılı Kanunun 4/B (Bağkur) maddesine tabi çalışanlar açısından hatalı bir yorum neticesinde sosyal güvenlik destek primi kesintisi yapıyor.

Kurum, herhangi bir çalışması olmayan Oda mensuplarından, salt olarak Oda kaydına istinaden sosyal güvenlik destek primi kesintisi yapıyor. Sadece Sosyal Güvenlik Destek Primi kesintisi yapmakla da kalmıyor, eskiye dönük cezalı Sosyal Güvenlik Destek Primi de tahakkuk ettiriyor. Sosyal Güvenlik Destek priminin amacıyla bağdaşmayan ve BAĞKUR'un hatalı yorumundan kaynaklanan bu işlem de Oda mensuplarının haksız olarak Sosyal Güvenlik Destek Primiyle karşı karşıya kalmasına neden oluyor. Oda Sosyal Güvenlik Destek Primi kesintisi işleminin tarafı olmadığından ve BAĞKUR'un bu uygulamaya ilişkin herhangi bir genelgesi yada düzenleyici bir işlemi de bulunmadığından, sadece hatalı yoruma dayanan işleme karşı doğrudan bir dava da açamamıştı. Bunun üzerine, olayın yargı organları nezdinde tartışılmasını ve örnek bir içtihat elde ederek durumu Oda Mensuplarına duyurmayı sağlamak bakımından BAĞKUR'un hukuka aykırı işlemine maruz kalan bir Oda Mensubuna hukuki destek verilerek, dava açılması sağlanmış ve açılan davaya Oda müdahil olmuştu.

Herhangi bir çalışması olmayan Oda mensuplarından Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilmesi her bakımdan hukuka aykırıdır. Böyle bir işlemi sosyal devlet ilkesi ve sosyal güvenlik hakkı ile bağdaştırmaya da imkân yoktur. Çalışmayan Oda mensuplarından Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilmesi odaya üye olmayı zorlaştırmaya, meslek mensuplarını Oda kaydını sildirmeye yönlendirmektedir.

Oda, Anayasanın 135.maddesi gereğince 6235 sayılı kanunla kurulmuş bir kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Odanın mensubu olduğu meslek grubu, İnşaat Mühendisliğidir. Oda, inşaat biliminin toplumsal ve ekonomik hayatla olan bağı, inşaat mühendisliği mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlama, meslek bütünlüğünü ve disiplinini koruma amaçlarının tesisi için oluşturulmuştur. Dolayısıyla Odanın faaliyetini sürdürmesinde önemli bir kamu yararı mevcuttur.

Bir meslek mensubunun emeklilik yaşı geldiğinde artık o mesleğe faydalı olmayacağını söylemeye imkân yoktur. Bilakis emeklilik yaşına gelmiş olan meslek mensuplarının genç meslektaşlarına, sahip oldukları tecrübeyi, meslekleriyle ilgili birikimlerini aktarmaları, mesleğin gelişmesinin sağlanması için büyük bir önem arz etmektedir. Ancak bu suretle, meslek geçmişe göre ilerleyebilir. Odanın, genç meslektaşlarla, emeklilik yaşı gelmiş meslektaşları bir araya getirerek, sahip oldukları bilgi birikimini birbirlerine aktarmalarını ve kaynaşmalarını sağlaması gerekmektedir. Mesleğin gelişmesinin sağlanması için bu faaliyetin mutlaka yerine getirilmesi gerekmektedir.

Buna rağmen, vergi kaydı bulunmayan, dolayısıyla çalışmayan bir meslek mensubunu, sosyal güvenlik destek primi kesintisi tehdidiyle karşı karşıya bırakıp, Odadan kayıtlarını sildirmeye ve meslek örgütünden uzaklaşmaya zorlamak gibi bir işlemi, sosyal güvenlik hakkı ve sosyal devlet ilkesiyle açıklamaya olanak bulunmamaktadır. Tüm bunlar bir yana Anayasa Mahkemesinin Sosyal Güvenlik Destek Primiyle ilgili kararlarında da, ancak çalışanlar için primin geçerli olacağı belirtilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'yla ilgili kararı bu bakımdan yol göstericidir.

Tüm bu düşüncelerle, BAĞKUR'un hatalı işlemine karşı açılan davada mahkeme, Odayı haklı bulmuş ve BAĞKUR'un, üyemizden Sosyal Güvenlik Destek primi kesilmesine ilişkin işleminin iptaline karar vermiştir. **Mahkeme kararı, benzer uygulamayla karşı karşıya kalan Oda mensupları bakımından da örnek teşkil edecektir.**

Esasen, Oda benzer davalardan önüne geçmek adına kuruma mahkeme kararını bildirerek hatalı uygulamaya son vermesini de bildirmiştir. Ancak yakın zamanda benzer hatalı uygulamaların sürdürüldüğüne dair bazı duyurular ve şikâyetler aldığımı söyleyebilirim.

O nedenle, bu konuya tekrar dikkat çekmek gereği duyuyorum. Özellikle mesleğin gelişmesine katkısı açısından emeklilik yaşına gelen meslek mensuplarının mesleğin başında olan meslektaşları ile buluşmaları büyük bir önem ifade ettiği kanaatindeyim. Bu bakımdan meslek mensuplarına böyle bir durum karşısında oda kaydını sildirmeyi düşünmek yerine hukuki mücadelede bulunmayı tavsiye ediyorum. Özellikle benzer durumda olanlar Odayla irtibat kurduğunda emsal kararları temin edebileceklerdir.